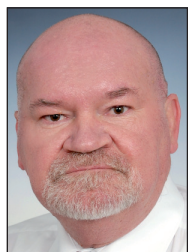

Prvé angiologické pracovisko (PAP) – 35. výročie vzniku prvého klinického angiologického pracoviska v Slovenskej republike

Rok 2009 je rokom 90. výročia vzniku Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (LF UK) v Bratislave a 35. výročím vzniku Angiologického pracoviska II. internej

kliniky LF UK – FN v Bratislave. Lekárska fakulta v Bratislave bola prvou a zakladajúcou fakultou Univerzity Komenského a lekár-internista prof. Kristián Hynek bol jej prvým rektorom.

Napriek tomu, že cievne choroby sa od začiatku 20. storočia stávali vážnym problémom internej medicíny, praktickú klinickú angiológiu však na území Slovenska robili väčšinou chirurgovia (z internistov na LF UK MUDr. Matej Ondrejčák, doc. MUDr. Ondrej Lipták, CSc., MUDr. Miroslav Frič). Prvú internisticko-angiologickú dizertačnú prácu na LF UK obhajoval MUDr. Milan Cachovan, ktorý v rokoch 1967–1968 viedol angiologické laboratórium na Výskumnom ústave humánnej bioklimatológie, ale klinickú angiologickú ambulanciu sa mu nepodarilo založiť. Podarilo sa to až MUDr. Petrovi Gavorníkovi v roku 1974, keď prestúpil za tým účelom z I. očnej kliniky LF UK na žiadosť vtedajšieho prednostu Fyziatrickej kliniky LF UK (neskôr II. internej kliniky) prof. MUDr. Juraja Kolesára, DrSc. [7]. **Prvé angiologické pracovisko (PAP) II. internej kliniky LF UK a FNsP v Bratislave je prvé a doteraz nepretržite fungujúce klinické internisticko-angiologické pracovisko v Slovenskej republike, ktoré v roku 2009 oslavuje 35. výročie vzniku.** Profesor Gavorník, ktorý je jeho doterajším vedúcim lekárom, inicioval ďalej vznik Slovenskej angiologickej spoločnosti SLS –

predseda prípravného výboru, predsedu ustanovujúcej schôdze v Charlie Centre v Bratislave 25. 3. 1993, stal sa prvým predsedom SAS SLS [1], predsedom I. slovenského angiologického kongresu s medzinárodnou účasťou vo Vysokých Tatrách, kde predniesol Konceptiu angiológie ako špecializovaného odboru internej medicíny [2]. Jej hlavné tézy boli neskoršie v legislatívnom procese schválené v dnešnej podobe. Ďalej inicioval vznik Sekcie angiológov Slovenskej lekárskej komory (je jej doterajším predsedom); časopisu Všeobecná angiológia (General Angiology) – šéfredaktor, tč. z finančných dôvodov nevychádza [10]. Je autorom prvých slovenských angiologických učebníc a monografií (Angiológia 1998; Ateroskleróza a iné choroby artérií 1999; Všeobecná angiológia. Angiologická propedeutika. Cievne choroby 2001 atď.). Je iniciátorom a gestorom výučby preventívnej a klinickej angiológie na LF UK, ako povinne voliteľného predmetu v 5. ročníku všeobecného lekárstva [4–6,8–12].

Prof. MUDr. Andrej Dukát, CSc., FESC., súčasný prednosta kliniky, predseda Slovenskej internistickej spoločnosti SLS a ďalších početných funkcií, vrátane členstva výboru Sekcie angiológov SLK, je autorom a spoluautorom prvých epidemiologických angiologických prác, ktoré klinika robila v medzinárodnej spolupráci.

Prof. MUDr. Viera Štvrtinová, CSc., tajomníčka kliniky, členka prípravného výboru SAS SLS, jej prvá vedecká sekretárka, tč. predsedníčka; významným spôsobom sa podieľala na zaradení SAS SLS do medzinárodných angiologických štruktúr, autorka významných angiologických prác (ostatná mono-

grafia Choroby ciev 2008), organizátorka domácich i medzinárodných angiologických podujatí [13].

Doc. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc., člen výboru Sekcie angiológov SLK, popredný autor v oblasti transkutánneho monitorovania pO₂ v angiológii.

MUDr. Ewald Ambrózy, prvý pokladník SAS SLS, tč. vedecký sekretár SAS.

MUDr. Ivar Vacula, CSc., člen organizačného výboru SAK, naša „nová krv“.

MUDr. Alena Uhrinová, MUDr. Tatiana Pišková, MUDr. Martina Kováčová, MUDr. Kristína Letková – angiologické doktorandky (školiť profesor Gavorník), naša „nádej“.

Všetci pracovníci Angiologického pracoviska presadzujú postulát, že interná medicína a angiológia môžu adekvátne fungovať len v úzkej spolupráci s chirurgiou (angiochirurgiou) a rádiológiou (angiorádiológiou). Profesor Gavorník označuje tento vzťah ako „**angiotriangel**“ [1–6]. V tomto zmysle je jediným racionálnym riešením vybudovanie novej Fakultnej (Univerzitnej) nemocnice v Bratislave, kde by boli kvalitne vybavené tieto tri angiospecializácie. Prakticky každý človek má v živote nejaký cievny problém.

Cievne choroby patria medzi najrozšírenejšie, najzávažnejšie a najpálčivejšie nielen zdravotnícke, ale aj ekonomické a sociálne problémy súčasného sveta, vrátane Slovenskej republiky. Zapríčiňujú vysokú morbiditu spojenú s dlhotrvajúcou pracovnou neschopnosťou a invalidizáciou a asi polovicu zo všetkých úmrtí (prvé miesto v mortalite) populácie. Možno preto oprávnene hovoriť o **angiopandémii tretieho milénia** [1–6,8–12].

Angiológia je samostatný špecializovaný odbor internej medicíny (vnú-

torného lekárstva), ktorý sa zaoberá najmä diagnostikou, posudzovaním, prevenciou, liečbou i výskumom cievnych chorôb a porúch periférnej cirkulácie. Angiológia je „dcérou“ svojej „matky“ – internej medicíny [4,6,12] – a je jej integrálnou súčasťou [3].

Tridsaťpäť rokov nepretržitej existencie Prvého angiologického pracoviska (PAP) v Slovenskej republike je spojené s významnými angiologickými prioritami nielen v liečebno-preventívnej činnosti, ale aj v pedagogickej, vedecko-výskumnej činnosti a organizátorskej činnosti. Stalo sa v Slovenskej republike angiologickým lídrom aj v medzinárodnej spolupráci s európskymi a ďalšími medzinárodnými angiologickými inštitúciami. Prekonávať bolo treba bohužiaľ aj nesmierne veľa prekážok a podrazov zo strany neprajníkov a odporcov. V súčasnosti je angiológia jednou z najperspektívnejších špecializácií internej medicíny a pre jej ďalší rozvoj treba vytvárať optimálne podmienky [8–12,13]. **Prvé an-**

giologické pracovisko (PAP) urobí pre angiológiu aj v budúcnosti maximum.

Literatúra

1. Gavorník P. Súčasnosť a perspektívy angiológie na Slovensku. Založenie samostatnej angiologickej spoločnosti v Slovenskej republike. *Noninvas Cardiol* 1993; 2: 136–137.
2. Gavorník P. I. slovenský angiologický kongres s medzinárodnou účasťou v Tatranských Zruboch. Konceptia angiológie. *Noninvas Cardiol* 1994; 3 (Suppl 1): S1–S2.
3. Gavorník P. Angiológia ako najvýznamnejší špecializovaný (nadstavbový) odbor, ale aj integrálna súčasť internej medicíny. *Vnitř Lék* 1998; 44: 606–608.
4. Gavorník P. Angiológia. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského – Vydavateľstvo UK 1998.
5. Gavorník P. Ateroskleróza a iné choroby tepien. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského – Vydavateľstvo UK 1999.
6. Gavorník P. Všeobecná angiológia. Angiologická propedeutika. Cievne choroby. 2. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského – Vydavateľstvo UK, 2001.
7. Gavorník P, Štvrtinová V, Ambrózy E et al. Štvrtstoročné výročie angiologického pra-

coviska vo Fakultnej nemocnici Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. *Prakt Flebol* 2000; 9: 171–174.

8. Gavorník P. Cievne choroby. In: Klimo F et al. *Praktické a rodinné lekárstvo*. 1. vyd. Senica: Prognóza 1999: 382–400.

9. Gavorník P. Choroby tepien. In: Ďuriš I, Hulín I, Bernadič M (eds). *Princípy internej medicíny*. Bratislava: SAP 2001: 784–797.

10. Gavorník P. Editorial. Všeobecná angiológia (General angiology) 2001; 1: 1–2.

11. Gavorník P. Lymfatický systém, farmakodynamika a farmakoterapia. In: Lešník F, Danko J (eds). *Medicínska lymfológia. Morfológia, fyziológia, klinika, diagnostika, chirurgia a terapia lymfatického systému*. 1. vyd. Bratislava: Hajko & Hajková 2005: 335–342.

12. Gavorník P, Gavorník P. Očný ischemický syndróm a iné vaskulárne choroby oka. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského – Vydavateľstvo UK 2008.

13. Štvrtinová V (ed). *Choroby ciev*. 1. vyd. Bratislava: SAP 2008.

doc. MUDr. Peter Gavorník, PhD., mim. prof.
www.faneba.sk
e-mail: gavornik@faneba.sk

Doručeno do redakce: 31. 1. 2009